

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001352

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соловійов Андрій Михайлович

2. Andrii Soloviov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 14-03-2023

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 858

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07

Тема дисертації:

1. Джазова обробка народної пісні у творчості українських композиторів другої половини XX – початку XXI століття
2. Jazz arrangements of folk songs in the work of Ukrainian composers of the second half of the 20th - beginning of the 21st century

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню специфіки джазової обробки народної пісні, що функціонує у сучасному музичному просторі України. У роботі констатовані тенденції активної взаємодії фольклорної та джазової культури у творчості українських композиторів другої половини XX – початку XXI століття, що привело до становлення жанру джазової обробки народної пісні в країні. Встановлено, що нове для фольклору культурне середовище, у стильових координатах якого здійснюється джазова обробка, втілює канонічні моделі прототипу (фольклорного зразка) засобами імпровізаційного мистецтва. Констатовано, що фольклорні прототипи обробок трактуються українськими музикантами як нові джазові стандарти. У дисертаційній роботі здійснено теоретичне обґрунтування жанру джазової обробки народних пісень з

позицій розгляду імпровізаційних норм прочитання численних канонічних моделей українського фольклорного мелосу у джазі. Методологічна основа дослідження спирається на системні принципи теорії пізнання та її провідні засади: науковість, історизм, взаємозумовленість процесів та об'єктивність; також – на загальні положення теорії музичного мистецтва. Залучаються основи системного, мистецтвознавчого й культурологічного підходів як методологічного підґрунтя дослідження джазових обробок народних пісень українських композиторів. Застосування системного підходу здійснювалося на базі загальних положень сучасної методології гуманітарних знань, що передбачають сегментацію базових елементів систем, що вивчаються (у даному випадку фольклор та джаз) та виявлення характеру зв'язку між цими елементами. Залучені джерела підкреслили наукову багатомірність та вагомість обраної нами теми дослідження. Дисертаційне дослідження складається з трьох розділів. У першому розділі роботи зазначено, що фольклор та джаз демонструють найбільш споріднені типи музичного мислення. У другому розділі дисертації визначено релевантні ознаки жанру обробки народної пісні, розкрито визначальну роль жанру як наскрізного для вітчизняної музики. Доведено, що еволюція жанру рухалася від аматорської репрезентації фольклорного мелосу – у напрям ускладнення концертних форм. Джазова обробка наприкінці ХХ – у 20-х роках ХХІ століття набуває концептуального рівню. Розглянуто принципи обробки українських народних пісень у контексті різних напрямів. Доведено, що джазові виконавці вдаються до синтезу фолку і джазу, фолку і рок-течії, чим сприяють становленню та розвитку стильових принципів «етноджаз/фолк-джаз», world music, fusion та, частково, етнорок. У роботі систематизовано значну палітру українських джазових обробок. У третьому розділі дисертації досліджено змістовні й музично-стильові пріоритети творчості українських джазових композиторів. На підставі цілісного аналізу джазових сюїт з обробок народних пісень (фортепіанних – у творчості О. Саратського, вокально-інструментальних – у творчості А. Пивоварова) та джазових обробок українських народних І. Закуса та В. Тормахової – виявлено та охарактеризовано стабільні та мобільні елементи зазначених композицій в аспекті «канон-імпровізація». Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в дисертації вперше розглянуто специфіку музично-теоретичних систем джазу і фольклору та акцентовано категорії спільного та відмінного у парадигматичному та синтагматичному параметрах вказаних культурних систем.

2. The dissertation is dedicated to the study of the specifics of the jazz processing of the folk song, which functions in the modern musical space of Ukraine. The work ascertains the features of the active interaction of folklore and jazz culture in the work of Ukrainian composers of the second half of the 20th – beginning of the 21st century, which leads to the formation of the genre of jazz treatment of folk songs. It has been established that the new cultural environment for folklore, in the stylistic coordinates of which jazz processing is carried out, embodies the canonical models of the prototype (folklore sample) by means of improvisational art. It was established that folkloric prototypes of arrangements are interpreted by Ukrainian musicians as new jazz standards. In the dissertation, a theoretical substantiation of the genre of jazz processing of folk songs is carried out from the standpoint of consideration of the improvisational norms of reading numerous canonical models of Ukrainian folklore melos in jazz. The methodological basis of the research is based on the system principles of the theory of knowledge and its guiding principles: scientificity, historicism, interdependence of processes and objectivity; also – on the general provisions of the theory of musical art. The fundamentals of systemic, art history, and cultural approaches are involved as a methodological basis for the study of jazz arrangements of folk songs by Ukrainian composers. The application of the system approach was carried out on the basis of the general provisions of the modern methodology of humanitarian knowledge, which provide for the segmentation of the basic elements of the studied systems (folklore and jazz) and the identification of the nature of the connection between these elements. The involved sources emphasized the scientific multidimensionality and importance of our chosen research topic. The dissertation study consists of three sections. The first chapter of the work states that folklore and jazz demonstrate the most related types of musical thinking. In the second chapter of the dissertation, the relevant features of the folk song processing genre are determined, and the determining role of the genre as a through-and-through for national music is revealed. It is proved that the evolution of the genre moved from the amateur representation of folklore melos – in the direction of the complexity of concert forms. Jazz processing at the end

of the 20th – in the 20s of the 21st century acquires a conceptual level. The principles of processing Ukrainian folk songs in the context of various directions are considered. It has been proven that jazz performers resort to the synthesis of folk and jazz, folk and rock currents, thereby contributing to the formation and development of the stylistic principles of «ethnojazz/folk jazz», world music, fusion and, partially, ethnorock. The work systematizes a significant palette of Ukrainian jazz arrangements. In the third chapter of the dissertation, the substantive and musical-stylistic priorities of the work of Ukrainian jazz composers are investigated. On the basis of a comprehensive analysis of jazz suites from arrangements of folk songs (piano – in the work of O. Saratskyi, vocal-instrumental – in the work of A. Pyvovarov) and jazz arrangements of Ukrainian folk songs by I. Zakus and V. Tormakhova – the stable and mobile elements of the specified compositions in the «canon-improvisation» aspect. It was found out that O. Saratskyi in his arrangements turns to folk song prototypes of different historical periods (from archaic kolomyjoks to examples of late song formation). In his work, two groups of jazz arrangements have been established: the first type of arrangements embody the genre-stylistic canon of Kolomyjka, the second type of arrangements, as a folklore prototype, have songs of later origin with a developed melody and a stable tonal-harmonic system.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1.Соловійов А. Мелос української народної пісні у стильовому контексті різних напрямів етноджазу та етно-рок-музики. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. 2020. Вип. 1. С. 70п76. URL: <https://tihae.org.ua//pdf/t2020-01-12-Soloviov.pdf>
- 2.Соловійов А. Стилїстика джазу в авторських обробках народної пісні Веронїки Тормахової. Актуальні питання гуманїтарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020, № 32, Т. 2. С. 22–26. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/32.214521>
- 3.Соловійов А. Інтерпретація музичного фольклору у джазових обробках української народної пісні Олександра Саратського. Актуальні питання гуманїтарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. № 33, Т. 2. С. 57–61. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/33.215776>
- 4.Soloviov A. Formation of the Genre of Jazz Processing of Folk Song in the Musical Culture of Ukraine of the 20th – the Beginning of the 21th Centurie. Spheres of Culture. 2019. Vol. VI. P. 355–362. URL: https://www.academia.edu/45090788/Sphere_2019_V
- 5.Soloviov A. M. Folk song in the jazz rework of modern ukrainian composers in the aspect of canon and improvisation. The European Journal of Humanities and Social Sciences. 2020. № 5. С 47–50. URL: <https://doi.org/10.29013/EJHSS-20-5-47-50>
- 6.Соловійов А. Імпровізація в музичній практиці минулого та сьогодення. Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1–2 листопада 2018 р.). Київ: НМАУ імені П.І. Чайковського, 2018 (сс. 52–53).
- 7.Соловійов А. Розвиток імпровізації як теоретична проблема сучасної музичної практики. Молоді музикознавці: матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції у рамках міжнар. науково-творчого проекту «Музична культура сучасності: від наукового осмислення до виконавської

- інтерпретації та імпровізації» (м. Київ, 9-11 січня 2019 р.). Київ: КІМ імені Р.М. Глієра, 2019 (сс. 185–186).
- 8. Соловйов А. Жанр обробки української народної пісні в українському джазі. Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 7-8 листопада 2019 р.). Київ: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, 2019 (сс. 157–159).
  - 9. Соловйов А. Синергія джазу та фольклору у жанрі обробки української народної пісні. Молоді музикознавці: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: КММ ім. Глієра, 2020 (сс. 116–118).
  - 10. Соловйов А. Джаз та український мелос в історичній динаміці жанру обробки народної пісні. Культурологія, мистецтвознавство: точки дотику та перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Венеція, 2020 (сс. 63–67). DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-004-9-16>
  - Соловйов А. Трактовка української народної пісні у джазових обробках Ігоря Закуса. Молоді музикознавці. Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: КММ ім. Р. Глієра, 2021 (сс. 92–94). URL: https://projekt.glieracademy.org/wp-content/uploads/2021/01/tezi_MM2021.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U000896 0121U107489

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зав'ялова Ольга Костянтинівна

2. Olha Zavalova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берегова Олена Миколаївна
2. Olena M. Berehova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"**Код за ЄДРПОУ:** 02214515**Місцезнаходження:** вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Держадміністрація**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лошков Юрій Іванович
2. Yurii Loshkov

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія культури**Код за ЄДРПОУ:** 30036001**Місцезнаходження:** Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Устименко-Косоріч Олена Анатоліївна
2. Olena A. Ustymenko-Kosorich

Кваліфікація: д. пед. н., к. мист., професор, 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоменко Андрій Юрійович

2. Yeromenko Andrii Yu.

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стахевич Олександр Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стахевич Олександр Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Чистякова Ірина Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна